

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Schinkelkwartier Amsterdam

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

2 juli 2019 / projectnummer: 3387

1 Advies voor de inhoud van het MER

De gemeente Amsterdam wil het Schinkelkwartier in Zuid-West transformeren tot stedelijk gemengd gebied, waar plek is voor wonen, werk en groen. De richtlijn is dat over twintig jaar 11.000 woningen zijn gerealiseerd en er ruimte is voor 40.000 arbeidsplaatsen. Voor de aansluiting met andere delen van Amsterdam is een verbinding over de Schinkel noodzakelijk. Voor het besluit over de ontwikkeling van het gebied wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Vanwege de gewenste flexibiliteit en de lange looptijd wil de gemeente een zogenaamd 'levend' MER opstellen. Dit betekent dat zij via monitoring in de gaten kan houden of de gemaakte keuzes aanpassing behoeven.

De gemeente Amsterdam heeft aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: de Commissie) gevraagd om een advies te geven over de inhoud van het op te stellen MER.

Essentiële informatie voor het MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in het besluit over de ontwikkeling van het gebied het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- **Een concrete uitwerking van de gewenste ambities voor het Schinkelkwartier.** Maak de ambities zoveel mogelijk meetbaar en specificeer waar wenselijk per deelgebied. Geef ook per ambitie de ondergrens (minimumkwaliteit) aan.
- **Een leefomgevingsfoto waarbij ook de potenties/kansen en risico's worden onderzocht voor de ambities in de deelgebieden en het totale plangebied.** Neem hierin ook de voorzienbare trends mee en ontwikkelingen in nabijgelegen gebieden en projecten.
- **Een beschrijving van de belangrijkste keuzes (hoofdkeuzes) die voor de transformatie van het gebied zijn gemaakt.** Laat zien in welke mate de hoofdkeuzes en het bijbehorende spelregelkader bijdragen aan het behalen van de gewenste ambities, welke milieueffecten deze hoofdkeuzes en spelregelkader tot gevolg hebben en welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn.
- **Een beoordelingskader dat aansluit bij de uitgewerkte ambities en concreet inzicht geeft in de milieueffecten van de hoofdkeuzes en het spelregelkader.**
- **De contouren van het monitorings- en evaluatieplan (met daarin de indicatoren en criteria) om de uitvoering van de gebiedsontwikkeling, het behalen van de ambities en doelstellingen en de gewenste leefomgevingskwaliteit in de gaten te houden en waar nodig bij te sturen.**

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Schinkelkwartier (NRD). Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de NRD voldoende aan de orde komen.

Figuur 1: Schinkelkwartier met deelgebieden (bron: NRD Schinkelkwartier)

Achtergrond

De ontwikkeling van het Schinkelkwartier valt onder het begrip 'stedelijk ontwikkelingsproject'. Volgens de NRD is hiervoor alleen een m.e.r.-beoordeling vereist. Vanwege de omvang van de transformatie van het Schinkelkwartier waardoor nadelige milieugevolgen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, heeft de gemeente ervoor gekozen om direct een MER op te stellen. Het MER zal worden gebruikt als inhoudelijke onderlegger van de nog op te stellen projectnota Schinkelkwartier, waarbij het MER zal worden gekoppeld aan een nader te bepalen bestemmingsplan. Vanwege de gefaseerde ontwikkeling van het gebied zal er een dynamisch of 'levend' MER worden opgesteld, waarbij door monitoring en evaluatie het MER actueel zal worden gehouden.

Waarom een advies?

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Amsterdam – besluit over het nog op te stellen bestemmingsplan.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer [3387](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Ambities, uitgangspunten en besluitvorming

2.1 Ambities en uitgangspunten

Concrete en meetbare ambities

In de NRD zijn de uitgangspunten en de ambities voor het Schinkelkwartier weergegeven. Het Schinkelkwartier kent zes ambities te weten: Stedelijkheid, Ruimtelijke kwaliteit, Bereikbaarheid, Gezondheid en Veiligheid, Duurzaamheid en Sociale inclusiviteit. Deze ambities zijn globaal weergegeven. De Commissie adviseert in het MER deze ambities verder en concreter uit te werken zodat ambities meetbaar worden en daarmee duidelijk wordt of de gewenste ambities gehaald worden. Beschrijf de ambities waar mogelijk kwantitatief en beschrijf hoe deze ambities zich verhouden tot het vastgestelde beleid van de Gemeente Amsterdam (bijvoorbeeld Agenda Duurzaamheid en Agenda Groen) en wettelijke eisen. Geef aan hoe invulling wordt gegeven aan de vaststelling van Schinkelkwartier als duurzaam innovatief experiment. Door de concretisering en afweging van de ambities is het tevens mogelijk om inzicht te krijgen in of de richtlijn /opgave (11.000 woningen en 40.000 arbeidsplaatsen) haalbaar is. De Commissie ziet dat deze forse richtlijn /opgave kan conflicteren met de hoge ambities. Zo kunnen de mobiliteits-, gezondheid- en duurzaamheidsambities conflicteren met uitgangspunten voor de woningbouwopgave. Specificeer in het MER op welke locaties naar verwachting welk type woningen (appartementen, gezinswoningen, etc.) en welk type arbeidsplaatsen in het gebied zullen komen.

Deelgebieden Schinkelkwartier

De zes deelgebieden¹ in het Schinkelkwartier (figuur 1) hebben van oudsher een verschillende functie en kennen onderling barrières door de huidige infrastructuur. Zo is de Schinkelhaven momenteel een gemêleerd industriegebied met geluidzoning met diverse kantoren, bedrijven en detailhandel terwijl aan de Henk van Sneevlietweg meer kantoren, broedplaatsen voor innovatieve bedrijvigheid en woongebouwen voor studenten en ouderen zitten. Vanwege de verscheidenheid van het huidige ruimtegebruik en de aanwezige infrastructuur kunnen de ambities per deelgebied verschillen. Maak in het MER per deelgebied duidelijk of er verschillen in de ambities zijn.

Ondergrens ambities

Bepaal voor elk van de ambities (per deelgebied en in totaliteit) naast het hoger ambitieniveau ook de ondergrens (het 'minimum'). Hierdoor is het mogelijk om een minimumkwaliteit en een voldoende integrale leef- en verblijfskwaliteit te waarborgen en tegelijkertijd een hoger ambitieniveau na te streven. Zo kunnen locaties naast de A10 en A4 van invloed zijn op de gezondheidsambitie van het Schinkelkwartier. De Commissie is van mening dat het daarom wenselijk is om te weten welke luchtkwaliteit de gemeente minimaal wil waarborgen en naar welke gestreefd wordt, zodat hiermee in de planvorming (bijvoorbeeld concreet voor woningbouw) rekening kan worden gehouden.

¹ Het gaat om Medisch Cluster, Zone Henk Sneevlietweg, Rieker Business Park, Riekerzone, Riekerhaven, Schinkelhaven.

Voorbeeld: Ondergrens ambities op Groene recreatie

De NRD geeft aan dat er ambities zijn voor een gezonde en duurzame wijk. Een concrete uitwerking van de ambitie voor (gebruiks)groen zou kunnen zijn om 1 hectare groene recreatiemogelijkheden in het Schinkelkwartier en een park binnen 500 meter van elke woning te creëren. In verband met de huidige functie, ruimtelijke beperkingen en infrastructuur in deelgebieden zou dit niet gehaald kunnen worden. Een mogelijke ondergrens/minimumkwaliteit kan dan zijn om 0,5 hectare groene recreatiemogelijkheden in het Schinkelkwartier en binnen 750 meter vanaf elke woning een park te creëren.

2.2 Te nemen besluit(en)

Op grond van de 17^e tranche Besluit Uitvoering Crisis- en herstelwet kan voor het Schinkelkwartier een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte worden opgesteld. De m.e.r.-procedure wordt daarom doorlopen voor nog op te stellen bestemmingsplan of bestemmingsplannen. De NRD refereert aan Koers 2025 – Ruimte voor de Stad, waarbij Riekerhaven is aangewezen als versnellingslocatie en Riekerzone is aangewezen voor nieuwe projecten. Bij het bezoek van de Commissie aan het plangebied² werd uit de toelichting van de gemeente duidelijk dat dit niet meer de actuele situatie is.

Geef in het MER duidelijk aan welke besluiten genomen worden voor totale realisatie van de gebiedsontwikkeling Schinkelkwartier en wat globaal en naar verwachting de tijdsplanning is.

3 Referentiesituatie en alternatieven

3.1 Leefomgevingsfoto en referentiesituatie

Volgens de NRD is het de bedoeling om de huidige situatie te beschrijven door middel van een leefomgevingsfoto, dat de huidige waarden, aandachtspunten en belemmeringen van het gebied inzichtelijk maakt. De Commissie adviseert om in aanvulling op de NRD de volgende punten mee te nemen in de uitwerking van de leefomgevingsfoto en referentiesituatie:

- Onderzoek in de leefomgevingsfoto niet enkel de huidige waarden of uitgangssituatie, maar neem ook de effecten van voorzienbare ontwikkelingen mee (zoals verwachte toename mobiliteit, hittestress en hevige regenval). Ga uit van zowel het beschreven referentiejaar van 2030, maar geef ook een doorkijk naar 2040 gezien de verwachte ontwikkelingstijd van (minimaal) 20 jaar (zie ook paragraaf 2.2) en omdat een aantal ontwikkelingen doorloopt na 2030 (zoals klimaatverandering).
- Geef de kansen en risico's voor de deelgebieden en het totale Schinkelkwartier weer. Focus daarbij op de nog uit te werken ambities voor het Schinkelkwartier.
- Beschrijf en geef de globale eigendomssituatie van de gronden en gebouwen in het gebied weer, inclusief de verwachtingen over veranderingen in de verhouding publiek-privaat. Deze situatie kan de haalbaarheid van de doelen en ambities beïnvloeden.
- Geef weer wat de invloed van omringende gebieden en zogenoemde raakvlakprojecten (Verdi Zuidas, Schiphol, EnterNL/Zwash en ZuidasDok) is op de huidige en toekomstige waarden. Beschrijf de belemmeringen en/of kansen om de ambities voor het Schinkelkwartier te realiseren. Een kans voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en recreatie

² Dit bezoek vond plaats op 21 mei 2019.

³ Deze datum is door de gemeente genomen vanwege de verwachte einddatum van lopende projecten.

is bijvoorbeeld een groen- en verbeterde waterverbinding met Het Nieuwe Meer en de Stadsboezem.

3.2 Hoofdkeuzes (alternatieven) en spelregelkader

In de NRD zijn nog geen alternatieven benoemd. Deze komen volgens de NRD voort uit de gestelde ambities en de leefomgevingsfoto. Door alternatieven, in de NRD hoofdkeuzes genoemd, te vergelijken met een 'dashboard', kan worden bekeken hoe de ambities kunnen worden gehaald. Beschrijf wat de hoofdkeuzes zijn en onderbouw hoe de hoofdkeuzes tot stand zijn gekomen op basis van de combinatie van de resultaten van de leefomgevingsfoto met de ambities en uitgangspunten.

De Commissie heeft nog geen concrete suggesties voor uit te werken alternatieven, omdat ambities nog moeten worden uitgewerkt en vergeleken met de resultaten van de leefomgevingsfoto. Voor een goede vergelijking van de hoofdkeuzes is het van belang om elke hoofdkeuze (alternatief) uit te werken en te verbeelden (ruimtelijk inzichtelijk maken). Dan pas worden de verschillen tussen de hoofdkeuzes (alternatieven) goed zichtbaar. In hoofdstuk 4 geeft de Commissie aanbevelingen voor het beoordelingskader om de milieueffecten van de hoofdkeuzes te beschrijven en te vergelijken en te beoordelen in welke mate de hoofdkeuzes en het bijbehorende spelregelkader ('randvoorwaarden' en 'spelregels' genoemd) aan de ambities voldoen.

4 Onderzoek milieueffecten en beoordelingskader

In de NRD zijn in figuur 6.1 de milieuaspecten beschreven die in het MER onderzocht zullen worden. De Commissie adviseert om de te onderzoeken milieuaspecten uit te breiden, verder te specificeren en aspecten op te nemen die aansluiten op de ambities en deze samen met minimum- en streefwaarden (ambities) op te nemen in een beoordelingskader. Dan is voldoende informatie aanwezig om de hoofdkeuzes, randvoorwaarden en spelregels te bepalen. Onderzoek per milieueffect ook mitigerende maatregelen om negatieve milieueffecten (verder) te reduceren. De Commissie adviseert om dit beoordelingskader ook te gebruiken voor het nog op te stellen monitoringsplan.

4.1 Geluid

Voor geluid adviseert de Commissie het volgende:

- Geef in het MER de (cumulatieve) effecten weer van de verschillende geluidsbronnen in en nabij het gebied (Schiphol, weg-, rail- en tramverkeer, scheepvaart en industrie), ook onder de grenswaarden.
- Presenteer contourkaarten. Geef indien de locatie van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen (globaal) bekend is per contour de hoeveelheid en ligging van deze bestemmingen (zoals scholen) in het (deel)gebied en het te verwachte aantal (ernstig) gehinderden en slaapverstoorden.
- Beoordeel de toe- en afname in geluidbelasting en gezondheidseffecten in het (deel)gebied voor het plan vergeleken met de referentiesituatie en alternatieven. Toets de geluidbelasting aan de grenswaarden. Geef aan wat de gevolgen zijn van het Luchthavenindelingsbesluit.

4.2 Luchtkwaliteit en geur

Voor luchtkwaliteit en geur adviseert de Commissie het volgende:

- Beschrijf de effecten op de luchtconcentraties van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en NO₂, ook onder de grenswaarden en van alle mogelijk bronnen⁴.
- Presenteer contourenkaarten en geef per contour (globaal of indicatief) de hoeveelheid en ligging van woningen en andere gevoelige bestemmingen (onder andere de scholen en zorginstellingen) in het (deel)gebied.
- Beoordeel de bijdrage aan de achtergrondconcentratie en de toe- en afname van luchtconcentraties in het (deel)gebied voor het plan vergeleken met de referentiesituatie en alternatieven.
- Toets de luchtconcentraties aan de grenswaarden en de WHO-advieswaarden. Toets indien de locaties van woningen en andere gevoelige bestemmingen bekend zijn, zoals scholen, aan het Besluit gevoelige bestemmingen luchtkwaliteit en de Amsterdamse richtlijn gevoelige bestemmingen.
- Presenteer geurcontouren of voor geur aan te houden afstanden van bedrijven in de (deel)gebieden en de ligging van woningen en andere geurgevoelige objecten.

4.3 Externe veiligheid

Voor externe veiligheid adviseert de Commissie het volgende:

- Beschrijf de effecten op externe veiligheid van de bedrijven, wegen, scheepvaart en buisleidingen.
- Geef de risicocontour van het Plaatsgebonden Risico (PR) van 10⁻⁶/jaar en 10⁻⁸/jaar of het invloedsgebied en het Plasbrandaandachtsgebied op kaart weer.
- Bereken het groepsrisico als de locaties, functies en dichtheid van personen in het invloedsgebied (globaal) bekend zijn. Beoordeel de toe- en afname in PR en groepsrisico in het (deel)gebied voor het plan vergeleken met de referentiesituatie en alternatieven.
- Toets aan de grenswaarden en aan de oriëntatiewaarde van het groepsrisico.

4.4 Gezondheidsbevordering

De NRD spreekt de ambitie uit dat Schinkelkwartier een gezonde en veilige wijk wordt en dat mensen die in het Schinkelkwartier wonen en werken door de inrichting worden gestimuleerd om gezond te leven. Werk deze ambitie concreet uit in termen van zoveel mogelijk kwantificeerbare doelen, zodat de realisatie van deze ambitie goed gevolgd kan worden.

Onderzoek in het MER:

- **Gezonde mobiliteit:** Geef aan hoe de inrichting van (nieuwe) infrastructuur bijdraagt aan gezondheidsbevordering. Denk bijvoorbeeld aan prettige, brede, toegankelijke en sociaal veilige (snel)fiets- en wandelpaden of hardlooproutes in het gebied of naar andere gebieden toe. Ook kunnen fietsparkeervoorzieningen bij winkelcentra of OV-verbindingen bijdragen aan gezonde mobiliteit.
- **Actieve recreatie en sport:** Actieve recreatiemogelijkheden (al dan niet in het groen) en openbare sportmogelijkheden kunnen een bijdrage leveren aan de opgestelde ambitie. Maak deze ambitie concreet, bijvoorbeeld door een meetbare sportnorm te hanteren.

⁴ In de NRD wordt aangegeven in het MER enkel de luchtkwaliteit te onderzoeken dat afkomstig is van het verkeer.

- **Sociale kwaliteit:** Er is een ambitie voor een leefomgeving in Schinkelkwartier die uitnodigt tot ontmoeten, uitwisselen en contact en zorgt voor levendigheid, maar ook rust. Zo kan een aantrekkelijke functiemix en bijvoorbeeld functies in de plint van gebouwen de levendigheid vergroten en kunnen groenstructuren rust bieden.
- **Groen:** Groen zorgt voor een prettig leefklimaat, biedt mogelijkheden om te bewegen, te ontmoeten of tot rust te komen en speelt een belangrijke rol in klimaatadaptatie. Werk deze ambities voor groen uit, bijvoorbeeld in een norm voor de omvang van of de afstand tot gebruiksgroen.

4.5 Water, Bodem en Klimaatverandering

Water

Beschrijf het watersysteem/blauwe netwerk binnen het Schinkelkwartier en de manier waarop dit wordt uitgebouwd tijdens de verdere ontwikkeling van de wijk. Ga daarbij specifiek in op de mogelijke verbindingen tussen de verschillende peilgebieden en binnen de stadsboezem.

Adaptatie

- Geef aan hoe de ontwikkeling van woningen, het ontsluitend wegennet en basisvoorzieningen inspeelt en uitwerkt op de klimaatadaptatieopgave. Ga daarbij ook in op eventueel te verwachten bodemdaling, droogte en hittestress.
- Betrek daarbij de consequenties van de meest recente klimaatscenario's en neerslagstatistieken op de te verwachten hoogwaterstanden in het watersysteem van Schinkelkwartier. Beschrijf indien noodzakelijk de hoogwaterveiligheidsrisico's en de evacuatiemogelijkheden.

Mitigatie

- Beschrijf de te verwachten energiebehoefte van het gebied en de verschillende mogelijkheden voor het gebruik van duurzame energiebronnen en energiebesparing. Laat zien in hoeverre voldaan wordt aan de energie- en emissiereductieambities, gemeentelijke doelstellingen van de Amsterdamse agenda duurzaamheid en –indien vastgesteld– de Regionale Energiestrategie (RES) in het kader van het (concept-)Klimaatakkoord.
- De NRD geeft aan dat alle nieuwbouw in het Schinkelkwartier gasloos wordt. Beschrijf hoe de bestaande bouw transformeert naar gasloos, gezien de doelstelling van Amsterdam om in 2040 aardgasvrij te zijn.
- Geef aan in welke mate deze mogelijkheden te combineren zijn met andere gebiedsambities (zoals biodiversiteit, landschap, waterveiligheid).

4.6 Circulariteit

In het onderzoekskader van de NRD is aangegeven dat er een advies wordt gegeven voor de mogelijkheden tot hergebruik van grondstoffen en welke varianten er zijn voor inzameling van afval. De Commissie ziet echter dat de gemeentelijke doelstellingen en de beschreven ambities in de NRD van het Schinkelkwartier verder reiken.

Beschrijf hoe deze gebiedsontwikkeling zich verhoudt tot nationaal beleid met betrekking tot circulariteit, in het bijzonder de daarin opgenomen doelstellingen voor de bouw.

Ga in het MER in op:

- Hoe ambities en doelstellingen van het Schinkelkwartier zich verhouden tot de milieuprestatie van gebouwen (MPG), en/of hier aanvullende eisen aan worden gesteld, bijvoorbeeld voor remontabel bouwen en het gebruik van bio-based materials;
- Welke mogelijkheden het plan biedt voor het verminderen, recyclen of terugwinnen van grondstoffen-, materialen- en/of energiegebruik. Geef aan wat de (positieve) milieueffecten zijn van het voornemen in relatie tot de reguliere bouwaanpak;
- Welke wijze het gebruik van grondstoffen en materialen in kaart wordt gebracht en hergebruik in de toekomst wordt gemonitord.

4.7 Natuur

Beschermde soorten, Natuurnetwerk Nederland en Biodiversiteit

- Beschrijf welke door de Wet natuurbescherming beschermde soorten⁵ te verwachten zijn in het plan- en studiegebied, voor zover die door het plan kunnen worden beïnvloed. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten. Dit kunnen ook positieve gevolgen zijn. Beschrijf maatregelen waarmee verstoring van bijvoorbeeld vaste rust- en verblijfplaatsen beperkt kunnen worden.
- Geef globaal aan welke positieve of negatieve effecten de ontwikkeling van het Schinkelkwartier heeft op veelvoorkomende soorten in het gebied. Onderzoek welke maatregelen positief bijdragen, zoals groene daken/parken, keuzen voor straatverlichting, en laanbeplanting.
- De Nieuwe Meer en het Amsterdamse Bos zijn onderdeel van het NNN (Natuurnetwerk Nederland). Beschrijf de daarvoor geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden' en geef aan of hierop effecten te verwachten zijn.
- Het Schinkelkwartier ligt dicht tegen De Nieuwe Meer maar wordt nu gescheiden door de autoweg A4. Onderzoek de potentie voor stimulering van biodiversiteit door de verdere ontwikkeling van ecologische verbindingen en waterverbindingen met het Schinkelkwartier.

Stikstofdepositie op gevoelige natuur

Kwantificeer de mogelijke toename in atmosferische stikstofemissies ten opzichte van de actuele situatie.⁶ Indien er sprake is van een toename, beschrijf dan hoe deze doorwerkt op de meest gevoelige Natura 2000- en NNN-gebieden in de omgeving. Bepaal of, in cumulatie met andere activiteiten, aantasting van natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden of aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN-gebieden kan optreden als gevolg van het voornemen. Zie hieronder voor het PAS.

Programma Aanpak Stikstof

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Daaruit blijkt dat de Passende beoordeling bij het PAS niet als toestemmingsbasis kan dienen voor plannen en projecten die leiden tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden met instandhoudingsdoelstellingen voor stikstofgevoelige soorten en habitattypen. Dit betekent dat voor dit plan

⁵ Hierbij kan ook worden gekeken naar soorten (of deelhabitats) die juist binnen deze stedelijke context, met overgangen naar groene gebieden buiten de stad, goede ontwikkelingskansen hebben.

⁶ De NRD beschrijft enkel de stikstofdepositie die te voorspellen is op basis van verkeersonderzoek. Ook de aanlegfase alsmede de ontwikkeling van werklocaties kunnen stikstofdepositie met zich brengen.

een eigen Passende beoordeling moet worden opgesteld, indien significante gevolgen als gevolg van stikstofdepositie kunnen optreden.

4.8 Landschap en Cultuurhistorie

Onderzoek welke landschappelijke en cultuurhistorische waarden in het gebied aanwezig zijn. Geef aan welke landschapskwaliteit en welke cultuurhistorische waarden worden nagestreefd en toets aan deze kwaliteiten en waarden.

4.9 Mobiliteit

- **Autoverkeer:** De NRD geeft aan dat autobereikbaarheid ondergeschikt is aan lopen, fietsen en openbaar vervoer (OV). Laat het effect zien van omringende autowegen (A10, A4, S107) op het autoverkeer in het Schinkelkwartier, alsmede de toename van autoverkeergebruik vanwege de verdere ontwikkeling van werklocaties. Doe dit per deelgebied. Onderzoek de mogelijkheden om het gebruik van bestemmingsverkeer per auto te beperken (bv beperkte auto toegankelijkheid van deelgebieden (autovrij, autoluw), minder parkeerplekken, P&R, deelauto-systemen, etc). Beschrijf ook de verwachtingen ten aanzien van de groei van het volume verkeersbewegingen door pakketbezorging en bevoorrading, en geef aan of en welke mogelijkheden er zijn om die in het gebied te beperken.
- **Lopen en fiets:** Geef aan hoe het aandeel in mobiliteit van langzaam verkeer (fietsen en wandelen), per deelgebied alsmede naar andere aansluitende gebieden in Amsterdam, kan worden vergroot ten opzichte van de verwachte autonome ontwikkeling. Onderzoek welke effecten er zijn op de bestaande infrastructuur en welke maatregelen nodig zijn voor stimulering van het langzaam verkeer (bijvoorbeeld veilige en snelle fietsroutes, fietsparkeerplekken bij openbare voorzieningen zoals OV-stations en winkels). Verken de mogelijkheden met bedrijven van het (bijvoorbeeld gebiedsgewijs) realiseren van deelfietsystemen.
- **Openbaar vervoer:** beschrijf de verwachtingen van het OV-gebruik per deelgebied en of het bestaande OV-netwerk afdoende is om de ambities op OV-gebruik te behalen.

5 Samenvatting en Monitoring & Evaluatie

5.1 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen gebiedsontwikkeling, ambities en uitgangspunten (richtlijn /opgave);
- de conclusies van de leefomgevingsfoto: aanwezige waarden, aandachtspunten, kansen en belemmeringen;
- de hoofdkeuzes (alternatieven), het spelregelkader en de effecten daarvan.

5.2 Monitoring en Evaluatie

De Commissie adviseert het beoordelingskader dat in het MER wordt opgezet te gebruiken om de langjarige ontwikkeling te monitoren en te toetsen aan de ambities. Daarnaast adviseert zij specifieke maatregelen te beschrijven om in te kunnen zetten als de ambities niet gehaald dreigen te worden.

Uit de NRD is nog niet bekend welk deelgebied of welke deelgebieden het eerst ontwikkeld zullen worden en welke later volgen. Om de milieuoverwegingen bij uitwerking van latere gebieden volwaardig mee te kunnen nemen, adviseert de Commissie een monitorings- en evaluatieprogramma op te zetten. Het MER kan worden benut als eerste stap in dit programma. Geef aan wat de frequentie van monitoring en evaluatie is, wie verantwoordelijk is en hoe de beleving van bewoners een rol speelt. Laat indicatoren zoveel mogelijk aansluiten bij reguliere dataverzameling en het al opgestelde beoordelingskader. Neem in het monitoringsplan ook de ontwikkelingen in de omringende gebieden en raakvlakprojecten mee.

Geef ook aan welke maatregelen achter de hand er zijn indien niet aan de ondergrenzen van de opgestelde ambities worden voldaan. Beschrijf wat de milieueffecten zijn van deze maatregelen achter de hand.

De Commissie geeft in overweging om het monitoringsplan aan te laten sluiten op monitorings- en evaluatieplannen van omliggende ontwikkelingsgebieden, zoals de Verdi Zuidas.

5.3 Leemtes in kennis

In de NRD is geen paragraaf leemtes in kennis opgenomen. De Commissie adviseert deze op te nemen in het MER zodat duidelijk is welke kennis op dit moment nog ontbreekt. Geef aan of en zo ja, welke initiatieven worden genomen om deze kennis beschikbaar te krijgen/maken.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Tilly Fast

dr. Bas van de Griendt

prof.dr.ir. Rob van der Heijden

drs. Allard van Leerdam

mr. Tom Smit (voorzitter)

Tom Ludwig MA. (secretaris)

Besluit(en) waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Projectnota Schinkelkwartier en het eerste bestemmingsplan

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D11.2, "De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject". Daarom wordt een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit(en)

Gemeenteraad Amsterdam.

Initiatiefnemer besluit(en)

College van burgemeester en wethouders van Amsterdam.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3387](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

